

Chủ đề: [Soạn văn 6 sách Cánh Diều](#)

Soạn bài Lượm (Tố Hữu) - Cánh Diều

Hướng dẫn soạn văn 6 bài *Lượm Ngữ Văn 6 tập 2 trong bộ Cánh Diều*. Trả lời chi tiết các câu hỏi trang 32 - 36 giúp các em hiểu rõ nội dung bài đọc thông qua các câu hỏi giữa bài, và tổng kết kiến thức với phần câu hỏi cuối bài.

1. Chuẩn bị - Soạn bài Lượm sách Cánh Diều

(SGK trang 32 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều)

- Xem lại mục chuẩn bị bài Đêm nay Bác không ngủ để vận dụng vào đọc hiểu văn bản này:

+ Câu chuyện được kể trong bài thơ: Cuộc gặp gỡ giữa chú và chú bé Lượm sau đó là sự hi sinh của cậu bé.

+ Những yếu tố tự sự, miêu tả trong văn bản:

- Ngày Huế đổ máu, chú từ Hà Nội về gặp cháu ở Hàng Bè.
- Lượm kể về công việc liên lạc.
- Tưởng tượng chuyện Lượm hi sinh khi đi giao liên.
- Trang phục, cử chỉ, điệu bộ của Lượm: Cái xác xinh xinh, cái chân thoăn thoắt, cái đầu nghênh nghênh, ca lô đội lệch, mồm huýt sáo, nhảy trên đường vàng.
- Hình ảnh Lượm hi sinh: một dòng máu tươi, tay nắm chặt bông lúa,...

→ Tác dụng: Người đọc cảm nhận rõ hơn tình cảm sâu sắc, sự xót thương, cảm động mà tác giả dành cho chú bé Lượm.

+ Một số nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ:

- Sử dụng từ láy: loắt choắt, thoăn thoắt, nghênh nghênh,...
- Điệp lại những khổ thơ miêu tả chú bé Lượm.
- So sánh, hoán dụ dòng máu tươi,...

+ Ý nghĩa của bài thơ và những nhận thức, tình cảm của em: Tác giả khắc họa Lượm – một chú bé hồn nhiên, dũng cảm dám làm công việc nguy hiểm, hy sinh vì nhiệm vụ cao cả. Đó là hình tượng cao đẹp trong bộ thơ Tố Hữu, là sự cảm phục, mến thương của tác giả dành cho Lượm và các em bé yêu nước trong tình cảnh đất nước chìm trong chiến tranh.

- Thông tin về tác giả Tố Hữu và hoàn cảnh ra đời của bài thơ Lượm:

+ Tác giả Tố Hữu (1920 – 2002), tên khai sinh là Nguyễn Kim Thành, quê ở tỉnh Thừa Thiên – Huế.

+ Sinh trưởng trong gia đình nho học ở Huế và yêu văn chương.

Soan bài Luom sách Cánh Điều

- + Tổ Hữu sớm giác ngộ cách mạng và hăng say hoạt động cách mạng và hăng say hoạt động, kiên cường đấu tranh trong các nhà tù thực dân.
- + Tổ Hữu đảm nhiệm nhiều cương vị trọng yếu trên mặt trận văn hóa và trong bộ máy lãnh đạo của Đảng và Nhà nước.
- + Ông là nhà thơ lớn của thơ hiện đại Việt Nam, được tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật năm 1996.
- + Bài thơ Luom được ông sáng tác năm 1949, trong thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp.
- Một số nhân vật thiếu niên dũng cảm đã được nói tới trong các câu chuyện lịch sử và văn học: Lê Văn Tám với chiến tích nổi bật là đã cảm tử châm lửa để phá hủy một kho đạn của quân Pháp.

2. Đọc hiểu - Soan bài Luom sách Cánh Điều

***Câu hỏi giữa bài**

Câu 1 trang 33 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Điều

Câu hỏi: Chú ý cách ngắt nhịp và biện pháp tu từ trong khổ thơ thứ nhất.

Gợi ý:

- Cách ngắt nhịp đặc biệt: *Tình cò chú / cháu*
- Hoán dụ: *đỏ máu* (Lấy dấu hiệu của sự vật chỉ sự vật – chiến tranh)

Câu 2 trang 33 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Điều

Câu hỏi: Tìm và chỉ ra tác dụng của các từ láy trong các dòng thơ 5 – 8.

Gợi ý:

- Các từ láy: loắt choắt, xinh xinh, thoăn thoắt, nghênh nghênh
- Tác dụng của các từ láy: Gọi ra dáng vẻ tinh nghịch, nhanh nhẹn, dễ thương của chú bé Luom.

Câu 3 trang 33 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Điều

Câu hỏi: Chỉ ra tác dụng của biện pháp tu từ trong các dòng thơ 10 – 12.

Gợi ý:

- Dòng thơ 10 - 12 sử dụng biện pháp tu từ so sánh

Soan bài Luom sách Cánh Diều

Mồm huyết sáo vang

Như con chim chích

- Tác dụng: Hình ảnh chú bé Lượm huyết sáo giống như con chim chích nhảy trên đường vàng thể hiện đáng vẻ lạc quan, yêu đời, dũng cảm khi đi làm nhiệm vụ.

Câu 4 trang 33 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Ngoại hình và tính cách của chú bé liên lạc được thể hiện qua bức tranh minh họa này như thế nào?

Gợi ý:

Qua bức tranh minh họa, chúng ta thấy một cậu bé nhỏ nhắn với trang phục màu vàng nổi bật cùng túi thư màu đỏ đeo chéo. Trên gương mặt là niềm vui, lạc quan yêu đời khi được tham gia làm công việc giao liên. Cậu là một chú bé dũng cảm khi dám quyết định làm một công việc nguy hiểm.

Câu 5 trang 34 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Khổ thơ (dòng 25 – 26) có gì đặc biệt so với các khổ khác?

Gợi ý:

- Khổ thơ (dòng 25 – 26) chỉ có hai dòng thơ so với các khổ khác có bốn dòng thơ. Mỗi dòng thơ của khổ thơ này chỉ có 2 chữ mà các khổ khác là bốn chữ.

Câu 6 trang 34 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Cách ngắt nhịp trong khổ thơ (dòng 39 – 42) có gì đặc biệt?

Soan bài Luom sách Cánh Diều

Gợi ý:

- Cách ngắt nhịp đặc biệt: *Thôi rồi / Luom ơi*

- Các ngắt nhịp thể hiện cảm xúc của tác giả là cảm giác không tin là có thật, vì bé Luom, vì chú đồng làng làm sao có thể chết? Câu thơ vang lên thật đau xót

Câu 7 trang 35 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Câu hỏi ở dòng 47 có ý nghĩa gì?

Gợi ý:

- Câu thơ "*Luom ơi, còn không?*" là lời gọi, lòng tiếc thương và khâm phục trước sự hi sinh của Luom, Luom không bao giờ mất đi trong niềm mến yêu, nhớ tiếc.

***Câu hỏi cuối bài - Soan bài Luom sách Cánh Diều**

Câu 1 trang 35 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Kể lại câu chuyện trong bài thơ dựa theo trật tự thời gian (khoảng 10 dòng).

Gợi ý:

Cứ vào những mùa thu lá rụng, ở nước Pháp xa xôi tôi lại nhớ về Việt Nam ngày còn kháng chiến, nhớ về đứa cháu thân yêu đã hi sinh mà tôi thường gọi bằng cái tên trêu mến: "Luom"!

Hai chú cháu tôi quen nhau tình cờ như một sự sắp đặt thú vị ở phố Hàng Bè, Thành phố Huế. Thoạt nhìn cái dáng loắt choắt, gầy gầy, đôi chân thoăn thoắt như nhún nhảy, cái đầu nghênh nghênh, tự cao, kiêu hãnh, tôi đoán ngay, đây là một cậu bé nhanh nhẹn, hoạt bát liên bất chuyện làm quen như công việc thường nhật của một nhà Cách mạng. Chú bé cởi mở dẫn tôi đi trên cánh đồng thơm mùa lúa chín vừa huyết sáo vừa nhảy nhót như chú chim chích hồn nhiên và vô tư.

Nhìn cái cách Luom kể lể mới đáng yêu làm sao, chẳng khác gì một đứa trẻ lần đầu tập đọc, hai má đỏ ửng như trái bồ quân, híp mí cười ngộ nghĩnh: "Thôi! Chào đồng chí"

Cách cái ngày tôi gặp Luom không xa thì khoảng đầu tháng sáu, tôi nhận được tin: Trong một lần đưa thư khẩn cấp, Luom đã hi sinh!

Ngay cả khi lìa khỏi trần đời, tay em vẫn nắm chặt bức thư như hình ảnh một chiến sĩ quyết tâm bảo vệ đến cùng nền độc lập của dân tộc.

Câu 2 trang 35 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Soan bài Lượm sách Cánh Diều

Câu hỏi: Đọc các khổ thơ: 2, 3, 4, 5, lập bảng sau vào vở và điền các chi tiết miêu tả Lượm phù hợp vào các cột. Trong các chi tiết tác giả đã dùng để miêu tả nhân vật Lượm, em thấy thú vị với chi tiết nào nhất? Vì sao?

Gợi ý:

Trang phục	- Cái xác xinh xinh - Ca lô đội lệch
Hình dáng	- Chú bé loắt choắt - Cái chân thoăn thoắt - Cái đầu nghênh nghênh - Má đỏ bồ quân
Cử chỉ, hành động	- Mồm huýt sáo vang - Như con chim chích - Nhảy trên đường vàng... - Cháu cười híp mí
Lời nói	- Cháu đi liên lạc Vui lắm chú à Ở đồn Mang Cá Thích hơn ở nhà! - Thôi, chào đồng chí

- Trong các chi tiết tác giả đã dùng để miêu tả nhân vật Lượm, em thấy thú vị với chi tiết

- Cháu đi liên lạc

Vui lắm chú à

Ở đồn Mang Cá

Thích hơn ở nhà!

→ Chi tiết thể hiện niềm vui, sự hân hoan của Lượm chính là niềm vui khi được hoạt động cách mạng, khi được cống hiến cho đất nước

Câu 3 trang 35 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Theo em, tại sao các dòng thơ 25, 26, 47 được tách ra thành những khổ thơ riêng?

Gợi ý:

- Theo em, các dòng thơ 25, 26, 47 được tách ra thành những khổ thơ riêng bởi vì chúng diễn tả sự thương xót, ngậm ngùi trước sự hi sinh đột ngột của Lượm. Đồng thời việc tách riêng như vậy cũng nhấn mạnh thêm về sự thương xót của tác giả trước sự hi sinh của Lượm

Câu 4 trang 35 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Trong tác phẩm, tác giả gọi Lượm bằng nhiều từ ngữ xưng hô khác nhau. Hãy tìm và cho biết mỗi từ ngữ đó thể hiện thái độ và tình cảm gì?

Gợi ý:

- Cháu: Sự thân thiết, gần gũi của mối quan hệ chú cháu.
- Chú bé: Yêu mến khi ngắm nhìn đáng về yêu đời, lạc quan khi làm nhiệm vụ của Lượm.
- Lượm: Sự xót xa, thương cảm trước sự hi sinh của chú bé.
- Chú đồng chí nhỏ: Mối quan hệ đồng chí với nhà thơ và cũng thể hiện Lượm là của mọi người, mọi nhà hi sinh vì quê hương, đất nước.

Câu 5 trang 36 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Bài thơ kết thúc bằng việc lặp lại những dòng thơ miêu tả hình ảnh Lượm vẫn như ngày đầu có ý nghĩa gì?

Gợi ý:

- Bài thơ kết thúc bằng việc lặp lại những dòng thơ miêu tả hình ảnh Lượm vẫn như ngày đầu nhằm thể hiện rằng Lượm không chết mà cậu bé luôn sống mãi, tồn tại trong lòng tác giả, trong lòng của mọi nhà, của đất nước. Chúng ta sẽ không bao giờ quên đi sự hi sinh của chú bé dành cho Tổ quốc.

Câu 6 trang 36 Ngữ Văn 6 tập 2 Cánh Diều

Câu hỏi: Trong cuộc sống và trong tác phẩm văn học có rất nhiều tấm gương thiếu niên dũng cảm như nhân vật Lượm; hãy viết 3 – 4 dòng giới thiệu về một thiếu niên dũng cảm mà em biết.

Gợi ý:

Soan bài Luom sách Cánh Diều

Lê Văn Tám là một thiếu niên anh hùng trong thời kì chiến tranh Đông Dương của Việt Nam. Cậu được biết đến với chiến tích nổi bật là đã cầm tử châm lửa để phá hủy một kho đạn của quân Pháp. Sau chiến tranh, hình ảnh Lê Văn Tám được coi là một biểu tượng anh hùng cách mạng - tấm gương của một thiếu niên anh hùng dân tộc, đã xả thân vì sự nghiệp giải phóng dân tộc.

~/~

Hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp với toàn bộ tài liệu hướng dẫn *soạn bài Luom* trang 32 Ngữ Văn 6 tập 2 sách Cánh Diều mà Đọc tài liệu đã tổng hợp trên đây. Chúc các em học tốt!